
WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

SZKOŁA PODSTAWOWA Z ODDZIAŁAMI
SPORTOWYMI NR 2 W OŚWIĘCIMIU

Wprowadzenie

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) to celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym, które podejmuje szkoła w celu udzielenia uczniom wsparcia w procesie samookreślenia, samodoskonalenia i świadomego planowania dalszej drogi edukacji oraz własnej kariery zawodowej, a także poznawania siebie i świata przez całe życie. Działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego umożliwiają:

- uzyskanie przez uczniów dostępu do wsparcia z zakresu doradztwa zawodowego;
 - wsparcie rodziców w związku z udzielaniem przez nich pomocy w podejmowaniu przez dzieci decyzji edukacyjno – zawodowych;
 - wzbogacenie oferty szkoły i jej promocję w obszarze działań z zakresu doradztwa zawodowego;
 - przejrzystość i ciągłość oddziaływań poprzez wskazanie osób działających na rzecz WSDZ oraz określenie zakresu ich odpowiedzialności;
- zaplanowanie działań w cyklu kształcenia.

Sprawnie funkcjonujący system doradztwa zawodowego dzięki zaangażowaniu wszystkich osób realizujących zadania z doradztwa zawodowego daje efekt synergii. Przygotowany dokument WSDZ zapewnia ciągłość działań doradczych, służy wskazaniu korelacji między tymi działaniami i procesami dydaktyczno- wychowawczymi w szkole.

I. PODSTAWY PRAWNE DOTYCZĄCE REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO W SZKOLE

Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym w przedszkolach, szkołach i placówkach regulują m. in.:

- Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty, w której zapisano, że system oświaty zapewnia przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia.
- Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r., wymieniając zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego oraz zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej jako jedno z podstawowych form działalności dydaktyczno - wychowawczej szkoły.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego.
- Szczegółowe regulacje wprowadza rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 lutego 2019r. /Dz.U. poz.324/ w sprawie doradztwa zawodowego
- Statut Szkoły

II. CELE DORADZTWA ZAWODOWEGO

Cel główny:

Wspieranie uczniów w procesie podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Celem orientacji zawodowej w klasach I–III szkoły podstawowej jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI szkoły podstawowej jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji jak też stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania, przy

wspierciu doradczym, decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

III. DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z DORADZTWEM ZAWODOWYM I ICH ADRESACI

Działania związane z doradztwem zawodowym kierowane są do trzech grup adresatów:

- uczniów,
- rodziców,
- nauczycieli.

Działania kierowane do uczniów:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- prowadzenie zajęć w ramach lekcji wychowawczych i zajęć edukacyjnych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych;
- prowadzenie zajęć doradztwa zawodowego w klasach VII – VIII;
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. targi edukacyjne, Dni Otwartych Drzwi
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych;
- informowanie o ofercie kształcenia w szkołach programowo wyższych;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów;
- organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań – młodymi ludźmi, którzy odnieśli sukces zawodowy);
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych;
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno – zawodowej poprzez e- dziennik, tablice informacyjne;
- organizowanie kącików zawodoznawczych, np. w świetlicy szkolnej, w salach edukacji wczesnoszkolnej;
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych; umożliwienie uczniom udziału w tzw. Lekcjach zawodoznawczych organizowanych przez szkoły ponadpodstawowe zawodowe;

Działania kierowane do nauczycieli, wychowawców, specjalistów:

- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- organizowanie szkoleniowych posiedzeń rady pedagogicznej;

- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

Działania kierowane do rodziców:

- organizowanie spotkań informacyjno – doradczych
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji działających na rynku pracy;
- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno – zawodowych uczniów;
- informowanie o targach edukacyjnych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: biblioteczkę publikacji, stronę internetową szkoły, tablice informacyjne, e- dziennik);
- włączanie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym.

Orientacja zawodowa i doradztwo zawodowe dla uczniów są realizowane:

- podczas grupowych zajęć związanych z doradztwem zawodowym prowadzonych przez doradcę zawodowego, które wynikają z ramowych planów nauczania;
- podczas: zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
- wspomagania uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami, prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców – m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego (lub innych specjalistów, wychowawców, nauczycieli);
- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole lub poza nią.

IV. REALIZATORZY DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z DORADZTWE M ZAWODOWYM

W realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej), nauczyciele – wychowawcy w świetlicy szkolnej, nauczyciele – bibliotekarze, specjaliści – pedagog, doradca zawodowy, logopeda oraz inne osoby zatrudnione w szkole (np. pielęgniarka szkolna).

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;

- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy:

- prowadzi zajęcia doradztwa zawodowego;
- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów;
- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym;
- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe;
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym;
- przygotowuje projekt WSDZ;
- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno – gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczo – profilaktycznych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno – zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe, przygotowują uczniów do udziału w konkursach;
- organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści (w tym pedagodzy i psycholog szkolny):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele – wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej;
- organizują w sali kąciki zawodoznawcze;
- rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu;

Nauczyciele – bibliotekarze:

- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowują, aktualizują i udostępniają zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włączają się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Inne osoby zatrudnione w szkole np. pielęgniarka:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów;
- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów

V. SIEĆ WSPÓŁPRACY

W obszarze doradztwa zawodowego szkoła współpracuje m.in. z:

- **Poradnią psychologiczno – pedagogiczną (PPP)** w zakresie: diagnozowania predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów; udzielania pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery, prowadzenia szkoleń, kursów, szkoleniowych rad pedagogicznych;
- **Ośrodkami doskonalenia nauczycieli** w zakresie: organizowania i prowadzenia szkoleń, kursów, konferencji dla doradców zawodowych oraz osób zainteresowanych doradztwem zawodowym, przygotowywania publikacji z zakresu doradztwa zawodowego.
- **Biblioteką miejską** w zakresie: wspierania nauczycieli w pozyskiwaniu, informacji edukacyjno – zawodowych, gromadzenia i udostępniania doradcom zawodowym i nauczycielom publikacji z zakresu doradztwa zawodowego.
- **Ośrodkiem Rozwoju Edukacji (ORE)** w zakresie: organizowania szkoleń, seminariów, konferencji z zakresu doradztwa zawodowego; przygotowywania publikacji z zakresu doradztwa zawodowego; opracowywania dokumentów wspierających pracę doradcy zawodowego (programy, wzorcowe rozwiązania, e-zasoby); prowadzenie platformy Moodle z informacjami, zasobami z zakresu doradztwa zawodowego.
- **Szkołami ponadpodstawowymi** w zakresie: udzielania osobom zainteresowanym informacji na temat oferty edukacyjnej i zawodowej oraz zasad rekrutacji, organizowania imprez o charakterze zawodoznawczym- szczególnie dla klas VII- VIII, organizowania wyjść na Dni Otwartych Drzwi dla uczniów klas VII- VIII.
- **Urzędem pracy** w zakresie: informowania o zmianach i trendach na lokalnym i krajowym rynku pracy, przedstawienia prognozy zapotrzebowania wśród pracodawców na pracowników, udostępniania zasobów zawierających informacje edukacyjno- zawodowe, udzielania informacji dotyczących rynku pracy za granicą.

Szkoła współpracuje także z innymi podmiotami, które angażują się w działania z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w zależności od bieżących potrzeb i możliwości.

VI Monitoring i ewaluacja wewnętrzna WSDZ

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego oraz roczny plan doradztwa są monitorowane. Za monitoring odpowiada bezpośrednio doradca zawodowy. Monitoring stanowi podstawę do okresowej ewaluacji i koniecznych modyfikacji WSDZ. Ewaluacja przeprowadzana jest co roku. Doradca zawodowy po zebraniu informacji i po konsultacji z realizatorami działań związanych z doradztwem zawodowym składa pod koniec roku sprawozdanie z przeprowadzonych działań na rzecz doradztwa zawodowego. Rada pedagogiczna, rodzice uczniów, osoby i instytucje z otoczenia gospodarczo-społecznego są informowani o realizacji doradztwa zawodowego w szkole. Działanie to ma charakter

informacyjny, a także promujący szkołę i pracę doradcy zawodowego oraz osób zaangażowanych w zadania z doradztwa zawodowego.

PROGRAM REALIZACJI DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z DORADZTWE ZAWODOWYM

DLA KLAS:

I-III, IV-VI, VII-VIII

PROGRAM ORIENTACJI ZAWODOWEJ

DLA KLAS I-III

I. WSTĘP

Prowadzenie działań związanych z orientacją zawodową w klasach I–III szkoły podstawowej reguluje m.in. ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, zgodnie, z którą, że system oświaty zapewnia przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia, a także wymieniając zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej jako jedno z podstawowych form działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły. Szczegółowe regulacje wprowadza rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 lutego 2019r. /Dz.U. poz.324/ w sprawie doradztwa zawodowego.

II. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Uwzględniając etapy rozwojowe uczestników program stanowi realizację jednolitej systemowej koncepcji orientacji zawodowej rozumianej jako ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I–VI szkoły podstawowej pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy.

Uczniowie ćwiczą umiejętność planowania własnych działań i opracowują na podstawie swoich doświadczeń strategie rozwiązywania pojawiających się trudności. Kompetencje te mogą być wykorzystywane zarówno w szkole, jak i poza nią w przyszłości np. na rynku pracy. Orientacja na pracę, a więc inicjowanie i podtrzymywanie działań ukierunkowanych na rozwiązanie konkretnego problemu (nawet pomimo niepowodzeń) ma kluczowe znaczenie w procesie kształtowania się zaangażowania zadaniowego i uogólnionej postawy do pracy i edukacji. Dlatego też tak istotne jest wspieranie uczniów w tym obszarze już na samym początku nauki w szkole podstawowej.

Efektywne działania na rzecz kształtowania orientacji zawodowej powinny uwzględniać zróżnicowanie zdolności i zainteresowań uczniów tak, aby wzmocnić ich świadomość w zakresie posiadanych uzdolnień i pasji, a także zwiększyć motywację do działania.

Zgodnie z modułową strukturą programu w każdej klasie są realizowane cele ze wszystkich czterech wskazanych obszarów:

- 1. Poznawanie własnych zasobów;**
- 2. Świat zawodów i rynek pracy;**
- 3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie;**
- 4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.**

Treści są sukcesywnie pogłębiane/poszerzane w kolejnych latach kształcenia. Działania związane z orientacją zawodową są powiązane z treściami kształcenia, co umożliwia uczniom dostrzeganie związków pomiędzy tym, czego się uczą, a swoją dalszą edukacją i przyszłą karierą zawodową. Duże znaczenie w programie mają kompetencje kluczowe przewidziane do rozwijania w ramach podstawy programowej w kształtowaniu się orientacji zawodowej (postawy: kreatywności, przedsiębiorczości, innowacyjności i współpracy zespołowej).

III. Cel ogólny orientacji zawodowej

Celem orientacji zawodowej w klasach I–III szkoły podstawowej jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

IV. Treści programowe oraz cele szczegółowe

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych – jednolitych z obszarami wszystkich programów zestawu – które wyznaczają treści programowe orientacji zawodowej:

1. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

2. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery.

Cele szczegółowe programu

W obszarach:

1. POZNANIE WŁASNYCH ZASOBÓW – uczeń:

1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;

1.2 prezentuje swoje zainteresowania na forum;

1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;

1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;

1.5 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY – uczeń:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;

2.3 opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka (na wybranych przykładach);

2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje; ujmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wynikło dla niego i dla innych.

2.5 opisuje role zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;

2.6 posługuje się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE – uczeń:

3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;

3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;

3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH – uczeń:

4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;

4.2 planuje swoje działania (lub działania grupy), wskazując na podstawowe czynności/zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu są spójne z celami kształcenia ogólnego, uwzględniają najważniejsze umiejętności rozwijane w ramach kształcenia ogólnego oraz zadania szkoły i cele edukacji wczesnoszkolnej.

V. Warunki i sposoby realizacji programu

Określone w programie cele przewidziane są do realizacji:

a. podczas zajęć edukacji wczesnoszkolnej (w ramach realizacji podstawy programowej);

b. podczas innych działań realizowanych w szkole (np. konkursach , spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, wycieczki).

Działania związane z doradztwem zawodowym są planowane na poziomie szkoły w ramach wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego (WSDZ) i realizowane przez całą kadrę pedagogiczną pod kierunkiem doradcy zawodowego lub osoby wyznaczonej przez dyrektora do realizacji zadań doradcy.

Orientacja zawodowa powinna być ukierunkowana na kształtowanie:

a. proaktywnych postaw uczniów wobec pracy i edukacji ze zwróceniem uwagi na zasady etyki pracy jako fundamentu aktywności zawodowej;

b. sprawczości uczniów, tj. przekonania, że są podmiotami własnych działań i są zdolni do wprowadzania zmian w swoim bliższym i dalszym otoczeniu.

W ten sposób program wpisuje się wprost w założenia podstawy programowej dla I etapu edukacyjnego, w tym kształtowanie odpowiedzialności za własne działania oraz postawy przedsiębiorczości, kreatywności i innowacyjności.

Działania realizowane w ramach orientacji zawodowej powinny wspierać eliminowanie stereotypów dotyczących ról społecznych i zawodowych.

VI. Weryfikacja efektów zajęć – zamiast oceniania

Założone cele programu podlegają weryfikacji, a więc ocenie, w jakim stopniu zostały one zrealizowane dzięki podjętym działaniom. Może się to odbywać poprzez:

- autorefleksję i samoocenę uczestników (swobodne wypowiedzi na zakończenie zajęć)

VII. Ewaluacja programu

Wewnętrzna ewaluacja programu, będzie planowana i realizowana. Efektem ewaluacji będzie doskonalenie programu służące dostosowaniu go do potrzeb i możliwości uczniów, potrzeb szkoły czy lokalnego rynku pracy.

PROGRAM ORIENTACJI ZAWODOWEJ

DLA KLAS IV-VI

I. WSTĘP

Prowadzenie działań związanych z orientacją zawodową w klasach IV-VI szkoły podstawowej reguluje m.in. ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, zgodnie, z którą, że system oświaty zapewnia przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia, a także wymieniając zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej jako jedno z podstawowych form działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły. Szczegółowe regulacje wprowadza rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 lutego 2019r. /Dz.U. poz.324/ w sprawie doradztwa zawodowego.

II. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Uwzględniając etapy rozwojowe uczestników program stanowi realizację jednolitej systemowej koncepcji orientacji zawodowej rozumianej jako ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I–VI szkoły podstawowej pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy.

Działania związane z orientacją zawodową są powiązane z treściami kształcenia, co umożliwia uczniom dostrzeganie związków pomiędzy tym, czego się uczą, a swoją dalszą edukacją i przyszłą karierą zawodową. Duże znaczenie w programie mają kompetencje kluczowe przewidziane do rozwijania w ramach podstawy programowej w kształtowaniu się orientacji zawodowej (postawy: kreatywności, przedsiębiorczości, innowacyjności i współpracy zespołowej).

III. Cel ogólny orientacji zawodowej).

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji jak też stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

IV. Treści programowe oraz cele szczegółowe

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych – jednolitych z obszarami wszystkich programów zestawu – które wyznaczają treści programowe orientacji zawodowej:

1. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

2. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocowego poradnictwa kariery.

Cele szczegółowe programu

W obszarach:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW – uczeń:

1.1 określa własne zainteresowania, zdolności i uzdolnienia oraz kompetencje;

1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;

1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;

1.4 prezentuje swoje zainteresowania/uzdolnienia na forum z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY – uczeń:

2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady dla poszczególnych grup, opisuje różne drogi dojścia do nich oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;

2.2 opisuje, czym jest praca i jej znaczenie w życiu człowieka;

2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;

2.4 posługuje się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE – uczeń:

3.1 wskazuje na różne sposoby zdobywania wiedzy (korzystając ze znanych mu przykładów) oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;

3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;

3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH – uczeń:

4.1 opowiada o swoich planach edukacyjnych i zawodowych;

4.2 planuje swoje działania (lub działania grupy), wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio, jak i pośrednio (otoczenie) z jego osobą.

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu są spójne z celami kształcenia ogólnego, uwzględniają najważniejsze umiejętności rozwijane w ramach kształcenia ogólnego oraz zadania szkoły.

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu orientacji zawodowej dla klas IV–VI są spójne z celami orientacji zawodowej (klasy I–III szkoły podstawowej) i doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej oraz w szkołach ponadpodstawowych.

V. Warunki i sposoby realizacji programu

Określone w programie cele przewidziane są do realizacji: Określone w programie cele przewidziane są do realizacji:

- a. podczas bieżącej pracy z uczniami nauczycieli i wychowawców m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych;
- b. podczas innych działań doradczych realizowanych w szkole (np. projekty edukacyjne) lub poza nią (np. spotkania z przedstawicielami zawodów, udział w wycieczkach zawodoznawczych).

Działania związane z doradztwem zawodowym są planowane na poziomie szkoły w ramach wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego (WSDZ) i realizowane przez całą kadrę pedagogiczną pod kierunkiem doradcy zawodowego lub osoby wyznaczonej przez dyrektora do realizacji zadań doradcy.

Orientacja zawodowa powinna być ukierunkowana na kształtowanie proaktywnych postaw uczniów wobec pracy i edukacji ze zwróceniem uwagi na zasady etyki pracy, jako fundamentu aktywności zawodowej.

Działania realizowane w ramach orientacji zawodowej powinny wspierać eliminowanie stereotypów dotyczących ról społecznych i zawodowych.

VI. Weryfikacja efektów zajęć – zamiast oceniania

Działania realizowane w ramach orientacji zawodowej mają wspierać uczniów w procesie przygotowania do wyboru kierunku dalszego kształcenia i zawodu, dlatego zamiast tradycyjnego oceniania rekomenduje się, aby podczas zajęć kształtować umiejętność uczniów do autorefleksji i samooceny.

Powyższy sposób weryfikacji ma ułatwić uczniom generowanie refleksji, przemyśleń, spostrzeżeń w kontekście poruszanych obszarów tematycznych.

VII. Ewaluacja programu

Wewnętrzna ewaluacja programu, będzie planowana i realizowana w ramach. Efektem ewaluacji będzie doskonalenie programu służące dostosowaniu go do potrzeb i możliwości uczniów, potrzeb szkoły czy lokalnego rynku pracy.

Ewaluacja prowadzona jest w sposób ciągły poprzez:

- okresowe spotkania osób realizujących działania związane z doradztwem zawodowym w szkole, w tym orientacji zawodowej, poświęcone m.in. omawianiu skuteczności podejmowanych działań;
- okresową ocenę stopnia realizacji celów szczegółowych zawartych w programie orientacji zawodowej przez wychowawcę.

PROGRAM DORADZTWA ZAWODOWEGO

DLA KLAS VII-VIII

I. WSTĘP

Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym w klasach VII-VIII szkoły podstawowej reguluje m.in. ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. zgodnie, z którą system oświaty zapewnia przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia, wymieniając zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego oraz zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej jako jedne z podstawowych form działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły. Szczegółowe regulacje wprowadza rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 lutego 2019r. Dz.U. poz.325 w sprawie doradztwa zawodowego.

II. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Program stanowi realizację jednolitej, uwzględniającej etapy rozwojowe uczestników, systemowej koncepcji doradztwa zawodowego rozumianego jako: uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII–VIII szkół podstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Zgodnie z modułową strukturą programu w każdej klasie są realizowane cele ze wszystkich czterech wskazanych obszarów:

- 1. Poznawanie własnych zasobów;**
- 2. Świat zawodów i rynek pracy;**
- 3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie;**
- 4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.**

Treści są sukcesywnie pogłębiane/poszerzane w kolejnych latach kształcenia.

Przewidziane w programie działania związane z doradztwem zawodowym są powiązane z treściami kształcenia ogólnego, umożliwia to uczniom dostrzeganie związków pomiędzy tym, czego się uczą, a swoją dalszą edukacją i karierą zawodową.

III. Cel ogólny doradztwa zawodowego

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania, przy wsparciu doradczym, decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

IV. Treści programowe oraz cele szczegółowe

Program uwzględnia cztery obszary celów szczegółowych, które jednocześnie wyznaczają treści programowe doradztwa zawodowego:

- 1. Poznawanie własnych zasobów**, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.
- 2. Świat zawodów i rynek pracy**, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.
- 3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie**, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.
- 4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych**, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocowego poradnictwa kariery.

Cele szczegółowe programu

W obszarach:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW – uczeń:

- 1.1 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia);
- 1.2 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autodiagnozy, ocen innych osób i innych źródeł;
- 1.3 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 1.4 charakteryzuje wartości z uwzględnieniem wartości pracy i etyki zawodowej;
- 1.5 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY – uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając składowe ich opisów, w tym dróg ich zdobywania;
- 2.2 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy;
- 2.3 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.4 dokonuje autoprezentacji;
- 2.5 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;

2.6 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE – uczeń:

3.1 analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;

3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych własnych zasobów;

3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Polsce;

3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH – uczeń:

4.1 planuje ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów;

4.2 podejmuje decyzje o dalszej drodze edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.3 określa marzenia, cele i plany edukacyjno-zawodowe na bazie własnych zasobów;

4.4 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie kariery i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy.

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu są spójne z celami kształcenia ogólnego w szkole podstawowej. Uwzględniają wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne rozwijane w ramach kształcenia ogólnego oraz zadania szkoły i cele edukacji poszczególnych przedmiotów, m.in. wiedzy o społeczeństwie oraz wychowania do życia w rodzinie, co umożliwi realizowanie programu zarówno podczas zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, jak i na zajęciach z wychowawcą, lekcjach przedmiotowych oraz na dodatkowych zajęciach edukacyjnych w tym innych zajęciach obejmujących wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu – w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu doradztwa zawodowego dla klas VII–VIII szkoły podstawowej są spójne z celami orientacji zawodowej (klas I–VI szkoły podstawowej) i doradztwa zawodowego w szkołach ponadpodstawowych.

V. Warunki i sposoby realizacji programu

Określone w programie cele przewidziane są do realizacji:

a. podczas wynikających z ramowych planów nauczania grupowych zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, które są prowadzone przez doradcę zawodowego;

b. podczas wspomagania uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami;

Doradztwo zawodowe w klasach VII–VIII powinno być ukierunkowane na kształtowanie proaktywnych postaw młodzieży wobec pracy i edukacji ze zwróceniem uwagi na zasady etyki pracy jako fundament aktywności zawodowej; sprawczości uczniów, tj. przekonania, że są podmiotami własnych działań i są w pełni zdolni do wprowadzania zmian w swoim bliższym i dalszym otoczeniu.

Działania realizowane w ramach doradztwa zawodowego powinny wspierać eliminowanie stereotypów dotyczących ról społecznych i zawodowych. Działania związane z doradztwem zawodowym są planowane na poziomie szkoły w ramach wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego (WSDZ) i realizowane przez całą kadrę pedagogiczną pod

kierunkiem doradcy zawodowego lub osoby wyznaczonej przez dyrektora do realizacji zadań doradcy.

VI. Weryfikacja efektów zajęć – zamiast oceniania

Działania realizowane w ramach doradztwa zawodowego mają wspierać uczniów w procesie przygotowania do wyboru kierunku dalszego kształcenia i zawodu, dlatego zamiast tradycyjnego oceniania rekomenduje się, aby podczas zajęć kształtować umiejętność uczniów do autorefleksji i samooceny. Sprzyja to budowaniu większej otwartości uczniów, ich aktywności i zaangażowaniu, motywacji do udziału w dyskusjach i do wyrażania własnych opinii, jak również skłania do refleksji

VII. Ewaluacja programu

Wewnętrzna ewaluacja programu, która będzie planowana i realizowana w ramach Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego. Efektem ewaluacji powinno być doskonalenie programu służące dostosowaniu go do potrzeb i możliwości uczniów, potrzeb szkoły czy lokalnego rynku pracy.